

УДК 636.4.084/.087

© 2010

*Держговський О.О., кандидат сільськогосподарських наук,
Бондаренко О.М., кандидат сільськогосподарських наук
Полтавська державна аграрна академія*

ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ ПРИГОТУВАННЯ КОРМІВ ДО ЗГОДОВУВАННЯ СВИНЯМ

Рецензент – доктор сільськогосподарських наук, професор А.А. Поліщук

Важливим резервом підвищення відгодівельних і м'ясних якостей свиней є розробка сучасних технологій виробництва кормових суспензійних (гомогенізованих) сумішей, які можуть забезпечити підвищення рівня перетравності поживних речовин, збільшення середньодобових приростів та високу якість продукції при низьких витратах енергоносії та матеріально-технічних засобів. У статті наводяться дані про дослідження впливу гомогенізованого корму на відгодівельні та м'ясні якості свиней.

Ключові слова: гомогенізований корм, свині, відгодівельні та м'ясні якості.

Постановка проблеми. В Україні останнім часом відбуваються докорінні зміни в аграрній сфері, які потребують наукового переосмислення та розробки і реалізації відповідних заходів, зокрема з проблем годівлі тварин і технології кормів. Як свідчать результати численних досліджень та світовий досвід, саме повноцінна годівля сільськогосподарських тварин, яка базується на науково обґрунтованих нормативах, є запорукою максимальної реалізації генетичного потенціалу, високої продуктивності, здоров'я і збереження поголів'я, нормалізації його відтворної здатності, а також раціонального використання кормових ресурсів і ефективної оплати корму високоякісною продукцією.

Аналіз основних досліджень та публікацій, у яких започатковане розв'язання проблеми. Не підлягає ніякому сумніву й не потребує будь-якого додаткового обґрунтування постулат, що без забезпечення тварин повноцінними кормами у необхідній кількості не може вестися й мови про підвищення продуктивності тварин до рівня рентабельного виробництва продукції. Особливо це стосується галузі свинарства. Як відомо, одне з найголовніших завдань кормовиробництва у годівлі свиней займає технологія підготовки кормів до згодовування [1, 3].

Останнім часом в Україні у галузі свинарства широкого розповсюдження набула технологія виробництва гомогенізованих кормів за допомо-

гою агрегатів серії АКГСМ. Унікальність процесу гомогенізації криється за сукупністю фізичних процесів, що створюються в основному робочому органі агрегату – гідромлині, за рахунок чого відбувається перетворення зернової суміші у водному середовищі на драглеподібну масу.

Методика досліджень. Із метою вивчення відгодівельних та м'ясних якостей свиней внаслідок згодовування їм гомогенізованого корму, нами був проведений науково-господарський дослід в умовах експериментальної бази ДП «Надія» ІСв ім. О.В. Квасницького УААН. Для цього було сформовано три дослідні групи свиней миргородської породи по 14 голів чотиримісячного віку в кожній. Групи було укомплектовано клінічно здоровими тваринами – аналогами за походженням, статтю, віком та живою масою. Режим і норми годівлі тварин відповідали зоотехнічним вимогам. Диференційованим був метод підготовки кормів до згодовування: I група – годівля сухим кормом; II – годівля гомогенізованим за допомогою АКГСМ «Мрія»-03 кормом і III – вологим.

Приріст живої маси контролювали щомісяця, згідно з методикою [2], шляхом індивідуального зважування до ранкової годівлі. Умови утримання свиней у тваринницькому приміщенні відповідали існуючим зооветеринарним нормам. При досягненні тваринами живої маси 100 кг дослідження було закінчено.

Під час дослідів фіксували наступні показники: витрати корму за добу та за весь період відгодівлі; середньодобові прирости живої маси свиней; вік досягнення живої маси 100 кг; витрати корму на одиницю продукції.

Коли піддослідні тварини досягали 100 кг живої маси, проводилися контрольні забої тварин (по 4 голови з кожної групи). Під час проведення забою визначали: живу масу перед забоєм; забійну масу; забійний вихід; товщину шпигу на рівні 6-7 грудного хребця; довжину півтуші – від першого шийного хребця до переднього краю лобкового зрощення; морфологічний склад туші

(співвідношення м'яса, сала та кісток) визначали шляхом обвалювання правої півтуші; площу поперечного розрізу найдовшого м'яза спини («м'язового вічка») між першим та другим хребцями поперекового відділу за допомогою перенесення малюнка на кальку та вимірювання планіметром.

Результати досліджень. У результаті проведеного науково-господарського досліду встановлено, що кращими відгодівельними якостями відзначалися підсвинки другої дослідної групи (табл. 1). Вони вірогідно переважали своїх ровесників з інших дослідних груп за віком досягнення живої маси 100 кг на 13 діб при вологому типі годівлі та 16 – при сухому (або на 5,9 та 7,3 % відповідно) ($p \leq 0,001$), середньодобовими приростами, аналогічно, на 52 та 72 г (або на 8,5 та 11,9 %) ($p \leq 0,01$), витратами кормів на 1 кг приросту на 0,2 та 0,3 корм. од. (або на 4,6 та 7,0 %) ($p \leq 0,01$).

Результати контрольного забою свиней (табл. 2) свідчать про те, що відгодівельний молодняк, якому згодовували гомогенізований корм, мав

дещо вищі показники м'ясності.

Так, порівняно з тваринами I і III дослідних груп вони переважали за довжиною туш, відповідно, на 0,8 і 2,5 см, за товщиною шпиків – на 0,7 і 2,7 мм, за масою задньої третини півтуші – на 0,2 і 0,3 кг, за забійним виходом – на 2,1 і 2,5 %.

Слід відзначити, що годівля гомогенізованим кормом, за рахунок кращої перетравності корму та його засвоєння травною системою свиней, позитивно вплинула на розвиток найдовшого м'яза спини: площа «м'язового вічка» становила 35,2 см², що вище на 6,2 см² (21,4 %) і 8,5 см² (29,9 %), ніж у свиней I і III дослідних груп відповідно.

Водночас за морфологічним складом туші свиней усіх дослідних груп між собою суттєво не відрізнялися (табл. 3). Цей показник знаходиться не в прямій залежності від методу підготовки корму до згодовування (сухе подрібнення, зволоження та гомогенізація). Показники співвідношення тканин у тушах піддослідних тварин залишалися на одному рівні.

1. Відгодівельні якості піддослідних свиней (n=14)

Групи	Середньодобовий приріст, г		Вік досягнення живої маси 100 кг, діб		Витрати кормів на 1 кг приросту, корм. од.	
	M±m	CV	M±m	CV	M±m	CV
II	594±22	13,69	236±3,4	5,36	4,6±0,1	10,61
III	665±13*	7,71	220±2,3**	3,98	4,3±0,1*	5,39
III	613±7	4,24	233±3,4	5,39	4,5±0,1	2,88

Примітка: * – $p \leq 0,01$; ** – $p \leq 0,001$.

2. Забійні та м'ясні якості свиней (n=4, M±m)

Показники	Дослідні групи		
	I	II	III
Передзабійна жива маса, кг	100	100	100
Маса парної туші, кг	63,1±1,1	65,2±1,1	62,7±1,5
Довжина туші, см	91,4±2,4	92,2±0,3	89,6±1,5
Товщ. шпиків над 6-7 гр. хребцями, мм	38,4±2,8	37,7±3,5	40,4±2,4
Площа «м'язового вічка», см ²	29,0±2,0	35,2±1,3*	27,1±1,7
Маса задньої третини півтуші, кг	9,9±0,2	10,1±0,1	9,8±0,1
Забійний вихід, %	63,1±1,1	65,2±1,1	62,7±1,5

Примітка: * – $p \leq 0,01$.

3. Морфологічний склад туш піддослідних свиней, % (M±m, n=4)

Вид тканини	Дослідні групи		
	I	II	III
М'ясо	57,4±1,5	57,4±0,7	57,6±1,0
Сало	26,0±2,2	25,7±0,6	23,9±1,1
Кістки	11,5±0,6	11,4±0,5	12,0±0,1
Співвідношення сала до м'яса	0,45	0,44	0,43

Висновки:

1. Годівля свиней гомогенізованим кормом, порівняно з сухим та вологим, сприяє зростанню середньодобових приростів на 7,8-10,7 %, зменшенню віку досягнення тваринами живої маси 100 кг та витрат кормів на одиницю продукції, відповідно, на 6,0-7,3 % та 4,7-7,0 %. Маса парної туші свиней збільшується на 3,2-3,8 %, пло-

ща «м'язового вічка» та забійний вихід також збільшуються, в середньому, на 17,6-23,1 % і 2,1-2,5 % відповідно.

2. Такі показники м'ясної продуктивності свиней як довжина туші, товщина шпику, маса задньої третини напівтуші та морфологічний склад туш знаходяться не в прямій залежності від методу підготовки корму до згодовування.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Богданов Г.О., Мельничук Д.О., Ібатуллін І.І. [та ін.]. Актуальні питання годівлі сільськогосподарських тварин // Науковий вісник Національного аграрного університету / Редкол.: Д.О. Мельничук (відп. ред.) та ін. – К., 1997. – Вип. 74. – 2004. –

С. 11-24.

2. Методики исследований по свиноводству / Під ред. Рибалко В.П. – Х., –1977. – 151 с.

3. Ткачев А.Ф. Мясосальные качества свиней разных пород // Свиноводство. – 1966. – № 43. – С. 15-18.